

УДК 343.321/2-3

Хряпінський П. В.,
доктор юридичних наук, професор,
заслужений діяч науки і техніки України,
професор кафедри кримінального права та кримінології,
ДВНЗ «Національний гірничий університет», м. Дніпро

ЗАОХОЧУВАЛЬНІ ПРИПИСИ У РОЗДІЛІ І ОСОБЛИВОЇ ЧАСТИНИ КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ

У статті досліджені заохочувальні приписи у злочинах проти основ національної безпеки України, що мають за мету запобігання заподіяння шкоди найважливішим об'єктам суверенітету, територіальній цілісності та недоторканності, обороноздатності, державній, економічній чи інформаційній безпеці держави; припинення вчинення злочину як на ранішній стадії його розвитку; самовикриття винної особи та викриття всіх інших осіб, що разом у співучасті вчиняли цей злочин.

Ключові слова: відповідальність, заохочення, звільнення, позитивна поведінка.

Постановка проблеми. На сьогодні заохочувальні приписи у Розділі І Особливої частини «Злочини проти основ національної безпеки України» Кримінального кодексу України (далі – КК) передбачають три види звільнення від кримінальної відповідальності, а саме: в ч. 5 ст. 110-2 КК – «Особа, крім керівника організованої групи, звільняється від кримінальної відповідальності за дії, передбачені цією статтею, якщо вона до повідомлення їй про підозру у вчиненні нею злочину добровільно заявила про те, що сталося, органу, службова особа якого наділена законом правом повідомляти про підозру, про відповідну незаконну діяльність або іншим чином сприяла її припиненню або запобіганню злочину, який вона фінансувала або вчиненню якого сприяла, за умови, що в її діях немає складу іншого злочину»; в ч. 2 ст. 111 КК – «Звільняється від кримінальної відповідальності громадянин України, якщо він на виконання злочинного завдання іноземної держави, іноземної організації або їх представників ніяких дій не вчинив і добровільно заявив органам державної влади про свій зв'язок з ними та про отримане завдання»; в ч. 2 ст. 114 КК – «Звільняється від кримінальної відповідальності особа, яка припинила діяльність, передбачену частиною першою цієї статті, та добровільно повідомила органи державної влади

про вчинене, якщо внаслідок цього і вжитих заходів було відвернене заподіяння шкоди інтересам України».

Два останні різновиди звільнення є так би мовити «старожилами» у злочинах проти основ національної безпеки України. Вони в майже незмінному вигляді були передбачені ще у Кримінальному кодексі Української РСР 1960 р. (в ред. від 18.06.1992 р. проти держави Україна). Звільнення від кримінальної відповідальності у разі «фінансування дій, вчинених з метою насильницької зміни чи повалення конституційного ладу або захоплення державної влади, зміни меж території або державного кордону України», передбачено у ч. 5 ст. 110-2, доповнено КК згідно із Законом України від 19.06.2014 р.

За даними Генеральної прокуратури України в 2014–2016 рр. зареєстровано 955 правопорушень за злочини, передбачені ст.ст. 109 – 114-1 КК. Зареєстровано за ст. 109 КК у 2014 р. – 62, 2015 р. – 40, 2016 р. – 44; ст. 110 КК у 2014 р. – 258, 2015 р. – 205, 2016 р. – 88; ст. 110-2 КК у 2014 р. – 3, 2015 р. – 5, 2016 р. – 8; ст. 111 КК у 2014 р. – 54, 2015 р. – 19, 2016 р. – 38; ст. 112 КК у 2014 р. – 1, 2015 р. – 5, 2016 р. – 6; ст. 113 КК у 2014 р. – 51, 2015 р. – 36, 2016 р. – 11; ст. 114 КК у 2014 р. – 6, 2015 р. – 0, 2016 р. – 2; ст. 114-1 КК у 2014 р. – 0, 2015 р. – 6, 2016 р. – 7. За вказаний період за реабілітуючих підстав (п.п. 1, 2, 4, 6 ч. 1 ст. 284 КПК) звільнено від кримінальної відповідальності 22 особи. Найбільша частина кримінальних проваджень закрито у зв'язку із звільненням від кримінальної відповідальності у разі державної зради за ч. 2 ст. 111 КК – 18 осіб (82 %) [1].

Звільнення від кримінальної відповідальності у злочинах проти основ національної безпеки України має за мету, поперше, запобігання заподіяння шкоди найважливішим об'єктам кримінально-правової охорони: суверенітету, територіальній цілісності та недоторканності, обороноздатності, державній, економічній чи інформаційній безпеці держави; по-друге, припинення вчинення злочину проти основ національної безпеки України як на ранішній стадії його розвитку; втретє, самовикриття винної особи та викриття всіх інших осіб, що разом у співучасті вчиняли цей злочин, яка до того як про вчинення цього злочину стає відомо державному органу службова особа якого наділена законом правом повідомляти про підозру за злочини

проти основ національної безпеки України. Особливістю цих видів звільнення від кримінальної відповідальності є виключно висока ступінь суспільної небезпеки злочинів проти основ національної безпеки України. Всі вони відносяться до тяжких або особливо тяжких злочинів згідно ч. 4 та ч. 5 ст. 12 КК. Тільки злочин, передбачений ч. 1 ст. 110-2 КК, є злочином середньої тяжкості (ч. 3 ст. 12 КК).

Заохочувальні приписи про звільнення від кримінальної відповідальності у злочинах проти основ національної безпеки України полягають у визначених комплексах позитивної посткримінальної поведінки, передумовах, підставах та, у деяких випадках, умовах звільнення винної особи від відповідальності [2, с. 459].

Передумови звільнення у разі фінансування дій, вчинених з метою насильницької зміни чи повалення конституційного ладу або захоплення державної влади, зміни меж території або державного кордону України сформовані таким чином, щоб охопити вчинення основного, кваліфікованого та особливо кваліфікованого складів досліджуваного злочину: 1) фінансування дій, вчинених з метою зміни меж території або державного кордону України на порушення порядку, встановленого Конституцією України (ч. 1 ст. 110-2 КК); 2) фінансування дій, вчинених з метою насильницької зміни чи повалення конституційного ладу або захоплення державної влади (ч. 2 ст. 110-2 КК); 3) дії, передбачені частинами першою або другою цієї статті, вчинені повторно або з корисливих мотивів, або за попередньою змовою групою осіб, або у великому розмірі, або якщо вони призвели до заподіяння значної майнової шкоди (ч. 3 ст. 110-2 КК); 4) дії, передбачені частинами першою або другою цієї статті, вчинені організованою групою чи в особливо великому розмірі, або якщо вони призвели до інших тяжких наслідків (ч. 4 ст. 110-2 КК).

Фінансування дій, що формують об'єктивну сторону злочину, передбаченого ч. 1-4 ст. 110-2 КК, вочевидь є спеціально узгодженою (врахованою) законодавцем формою співучасті у вчиненні умисного злочину, передбаченого у ч. 3 та ч. 5 ст. 27 КК, а саме: а) у формі організатора злочину, як особи, яка організувала вчинення злочину (злочинів) або керувала його (їх) підготовкою чи вчиненням. Організатором також є особа, яка утворила організо-

вану групу чи злочинну організацію або керувала нею, або особа, яка забезпечувала фінансування чи організувала приховування злочинної діяльності організованої групи або злочинної організації; б) у формі пособника як особи, яка порадами, вказівками, наданням засобів чи знарядь або усуненням перешкод сприяла вчиненню злочину іншими співучасниками, а також особа, яка задалегідь обіцяла переховати злочинця, знаряддя чи засоби вчинення злочину, сліди злочину чи предмети, здобуті злочинним шляхом, придбати чи збути такі предмети, або іншим чином сприяти приховуванню злочину.

Натомість законодавець обмежує коло осіб, що може бути звільнено від кримінальної відповідальності за дії, передбачені цією статтею, керівником організованої групи. На наш погляд, запроваджене обмеження не буде сприяти ефективному запобіганню фінансуванню дій, вчинених з метою насильницької зміни чи повалення конституційного ладу або захоплення державної влади, зміни меж території або державного кордону України. При цьому треба звернути увагу, що жоден із існуючих різновидів звільнення від кримінальної відповідальності у злочинах проти основ національної безпеки України немає обмежень щодо суб'єкта за видами співучасників. У науці висловлюються різні погляди на можливість звільнення від відповідальності організаторів і керівників злочинних груп і організацій. Так, Вознюк А. робить висновок про доцільність виключення з умов спеціальних видів звільнення від кримінальної відповідальності учасників організованих груп та злочинних організацій, передбачених ч. 2 ст. 255, ч. 2 ст. 258-3, ч. 6 ст. 260 КК, на звільнення організаторів і керівників [3, с. 152]. Навпроти, Луценко Ю. наполягає, що звільнення у разі фінансування дій, передбачених у ст. 110-2 КК, не повинно застосовуватися до керівника організованої групи [4, с. 103]. Раніше нами висловлювалася думка, що звільнення організатора і керівника злочинної групи чи організації має обумовлюватися невчиненням нею тяжких або особливо тяжких злочинів. Позитивна посткримінальна поведінка організатора і керівника у вигляді припинення злочинної діяльності, добровільної заяви про її існування у поєднанні з невчиненням організованою чи керованою ними злочинною групою тяжких або особливо тяжких злочинів, сприяння розкриттю, розслідуванню

кримінального провадження, а саме головне, відвернено заподіяння шкоди суверенітету, територіальній цілісності та недоторканності, може стати достатньою підставою для звільнення їх від кримінальної відповідальності [5, с. 78–79].

Підставою звільнення від кримінальної відповідальності передбачено дві альтернативні позитивні посткримінальні дії, що включають: 1) добровільну заяву про те, що сталося, органу, службова особа якого наділена законом правом повідомляти про підозру, про відповідну незаконну діяльність; або 2) інше сприяння припиненню або запобіганню злочину, який особа фінансувала або вчиненню якого сприяла, за умови, що в її діях немає складу іншого злочину. Буквальне тлумачення ч. 5 ст. 110-2 КК призводить до висновку, що вказані підстави є самостійними й можуть не залежати одна від одної. На це вказує розподільчий сполучник «або». Тобто «інше сприяння припиненню або запобіганню злочину, який особа фінансувала або вчиненню якого сприяла» формує другу самостійну підставу звільнення від кримінальної відповідальності.

Добровільна заява про те, що сталося, має бути зроблена насамперед органу, службова особа якого наділена законом правом повідомляти про підозру, а також своєчасно, тобто «до повідомлення їй про підозру у вчиненні нею злочину». Йдеться про самовикриття у фінансуванні дій, вчинених з метою насильницької зміни чи повалення конституційного ладу або захоплення державної влади, зміни меж території або державного кордону України. Повідомлення про підозру здійснюється в порядку, передбаченому ст. 278 КПК, у випадках: 1) затримання особи на місці вчинення кримінального правопорушення чи безпосередньо після його вчинення; 2) обрання до особи одного з запобіжних заходів; 3) наявності достатніх доказів для підозри особи у вчиненні кримінального правопорушення (ст. 276 КПК). Аналіз підстав повідомлення особі про підозру, зазначає Капліна О., надає можливість поділити їх залежно від кількості доказів, які обґрунтовують підозру на два види. До першого виду належать випадки, коли слідчому та/або прокурору вже достовірно відомо про факт учинення кримінального правопорушення певною особою: зібрані достатні докази для підозри особи у вчиненні кримінального правопорушення та/або щодо особи необхідно обрати один з запобі-

жних заходів (п. 2, 3 ч. 1 ст. 276 КПК). До другого виду належать випадки, коли доказів ще замало, знання слідчого чи прокурора на цьому етапі ще є невизначеними, неповними, уривчастими, а висновки про вчинення кримінального правопорушення певною особою можна зробити лише на підставі того, що вона затримана на місці вчинення кримінального правопорушення чи безпосередньо після його вчинення (п. 1 ч. 1 ст. 276 КПК) [6, с. 239–240]. Сприяння припиненню або запобіганню злочину в більшості випадків розглядається як добровільна допомога особи у будь-який спосіб органу, службова особа якого наділена законом правом повідомляти про підозру, щодо припинення або запобігання злочину, який вона фінансувала або вчиненню якого сприяла. Баулін Ю. визначає сприяння припиненню злочину як надання особою відомостей, на підставі яких правоохоронний орган має реальну можливість нейтралізувати існуючу злочинну групу чи організацію, які в цей час не здійснюють злочинної діяльності або припинити їх злочинну діяльність на стадії готування до злочину або замаху на злочин, або навіть припинити таку діяльність після вчинення злочину [7, с. 247–248].

Звільнення у разі фінансування дій, вчинених з метою насильницької зміни чи повалення конституційного ладу, можливе лише за умов, що особа не є керівником організованої групи та/або в її діях немає складу іншого злочину.

Передумови звільнення за державну зраду мають певні особливості, зумовлені змістом позитивної посткримінальної поведінки особи. Звільнення, вочевидь, настає не за всі форми державної зради, передбачені у ч. 1 ст. 111 КК, а лише за такі, що пов'язані з отриманням громадянином України злочинного завдання іноземної держави, іноземної організації або їх представників. Серед суспільно небезпечних дій, які формують об'єктивну сторону державної зради, до них належать: а) перехід на сторону ворога; б) шпигунство та в) надання іноземній державі, іноземній організації або їх представникам допомоги в проведенні підривної діяльності проти України [8, с. 129]. Відтак, отримання злочинного завдання іноземної держави, іноземної організації або їх представників є обов'язковою складовою передумови звільнення за державну зраду. Завдання можливе бути отримане як за власною ініціативою, якщо громадянин України пропонує свої «послуги» іноземній державі,

іноземній організації або їх представникам, так і за пропозицією зазначених організацій та їх представників. Хавронюк М. вважає, що громадянин, який вчинив державну зраду за власною ініціативою, без відповідного завдання, має притягатися до відповідальності за ч. 1 ст. 111 КК і ч. 2 ст. 111 КК на такого громадянина не поширюється, оскільки відсутня необхідна для цього передумова [9, с. 256]. Утім, вважаємо непослідовним звільняти від відповідальності тільки тих, хто отримав злочинне завдання за пропозицією іноземної держави, іноземної організації або їх представників та відмовляти у такому звільненні громадянину України, який за власною ініціативою запропонував і отримав завдання іноземної держави, іноземної організації або їх представників, але з тих чи інших причин ніяких злочинних дій не вчинив і добровільно заявив органам державної влади про свій зв'язок з ними та про отримане завдання.

Підставою звільнення у разі отримання злочинного завдання іноземної держави, іноземної організації або їх представників виступають у сукупності дві суспільно корисні дії винного: 1) невчинення на виконання злочинного завдання ніяких дій; 2) добровільна заява органам державної влади про свій зв'язок з ними та про отримане завдання. Перша підстава, вочевидь, передбачає припинення державної зради, а також повну бездіяльність щодо виконання отриманого злочинного завдання та має багато спільного із добровільною відмовою від незакінченого злочину (ч. 1 ст. 17 КК). Не виключається можливість конкурування добровільної відмови від незакінченого злочину та звільнення від відповідальності за державну зраду. На думку Бауліна Ю., законодавець спеціально передбачив для особи звільнення від відповідальності лише у випадку, коли вона не просто відмовилася від вчинення таких дій, а й надала відповідну інформацію органам державної влади, що може допомогти їм у розкритті злочинної діяльності інших осіб, тому в даному випадку особа може бути звільнена від кримінальної відповідальності лише на підставі ч. 2 ст. 111 КК [10, с. 29]. Хавронюк М., навпаки, вважає, якщо громадянин України, встановивши зв'язок і отримавши злочинне завдання, не вчинив ніяких дій і добровільно відмовився від продовження свого наміру, то незалежно від того, заявив він органам державної влади про вказаний зв'язок або не зробив цього – підстав для притягнення його до кримінальної відповідальності за

ст. 111 КК немає (згідно зі ст. 17 справа має бути закрита за п. 2 ст. 6 КПК 1960 р.) [9, с. 257]. Здається, що перша точка зору є більш обґрунтованою, оскільки давши згоду на співпрацю з такими організаціями, громадянин України вчиняє державну зраду у формі наданні допомоги в проведенні підривної діяльності проти України.

Друга підстава полягає у фактичному самовикритті у вчиненні державної зради, що робить подальше виконання злочинного завдання нездійсненним. Особа добровільно заявляє органам державної влади про свій зв'язок з іноземною державою, іноземною організацією або з їх представниками та про отримане завдання. Заява про зв'язок та отримане завдання може бути зроблене у будь-який спосіб (усно, письмово, за допомогою інших засобів). Її адресатами виступає широке коло органів державної влади, місцевого самоврядування, судові, дипломатичні і консульські установи України, та, насамперед, це органи Служби безпеки України, що мають право порушувати відповідну кримінальну справу. Викладене надає підстави не погодитися з думкою, що єдине можливий варіант застосування ч. 2 ст. 111 КК, коли громадянин України, отримавши злочинне завдання іноземної держави, іноземної організації або їх представників, добровільно заявив органам державної влади про свій зв'язок з ними та отримане завдання і, хоча й не вчинив на його виконання ніяких дій, але не відмовився остаточно від його виконання [9, с. 257]. Позитивна посткримінальна поведінка свідчить про остаточну втрату особою суспільної небезпечності, що відбилася у державній зраді, бажання ж особи продовжувати виконання злочинного завдання унеможлиблює звільнення її від кримінальної відповідальності на підставах, передбачених ч. 2 ст. 111 КК [11, с. 33].

Передумовою звільнення іноземця або особи без громадянства є вчинення: а) передачі іноземній державі, іноземній організації або їх представникам відомостей, що становлять державну таємницю; б) збирання з метою передачі іноземній державі, іноземній організації або їх представникам відомостей, що становлять державну таємницю. І хоча, безпосередньо у ч. 1 ст. 114 КК не вказується, але вважається, що, як правило, шпигунство здійснюється за злочинним завданням. Іноземець або особа без гро-

мадянства, попередньо надавши згоду на співпрацю із іноземною державою, іноземною організацією або їх представниками, передають або збирають з метою передачі відомості, що становлять державну таємницю [12, с. 190]. Натомість не можна виключати випадки, коли зазначені особи займаються цим видом злочинної діяльності за власною ініціативою. Закінчення цього злочину пов'язується із вчиненням хоча б однієї із зазначених злочинних дій: передача – у різний спосіб доведення до відома іноземній державі, іноземній організації або їх представникам відомостей, що становлять державну таємницю (усно, письмово, з використанням тайників, кур'єрів тощо); збирання з метою передачі – у різний спосіб фіксування і накопичення зазначених відомостей (спостереження, фотографування, копіювання, викрадення тощо).

Підстава звільнення за шпигунство включає сукупно дві обставини: 1) припинення злочинної діяльності із передачі і збирання відомостей, що становлять державну таємницю, та добровільне повідомлення про вчинене; 2) внаслідок цього і вжитих заходів було відвернено заподіяння шкоди інтересам України. Перша підстава звільнення за шпигунство полягає у припиненні передачі іноземній державі, іноземній організації або їх представникам відомостей, що становлять державну таємницю, або збиранні таких відомостей з метою передачі їх зазначеним адресатам. Обґрунтованою є позиція, що припинити таку діяльність можна лише у двох випадках: 1) якщо зазначена діяльність вже мала місце і ще планувалося здійснювати її протягом певного часу і 2) якщо передача чи збирання відомостей вже закінчилися, наприклад, за умови їх одноразового характеру [10, с. 26]. Друга, що в результаті позитивних посткримінальних дій і вжитих заходів було відвернено заподіяння шкоди інтересам України. Згідно з пп. 3) і 4) ст. 24 Закону України від 25 березня 1992 р. «Про Службу безпеки України», вона зобов'язана виявляти, припиняти та розкривати злочини, розслідування яких віднесено законодавством до компетенції СБУ; проводити дізнання і слідство у цих справах; розшукувати осіб, які переховуються у зв'язку із вчиненням зазначених злочинів; здійснювати контррозвідувальні заходи з метою попередження, виявлення, припинення і розкриття будь-яких форм розвідувально-підривної діяльності проти України [13]. У зв'язку з обов'язковим відверненням заподіяння шкоди інтересам України

неабиякого значення набуває своєчасність і повнота інформації наданої іноземцем або особою без громадянства. Шпигуни для звільнення від кримінальної відповідальності повинні своєчасно і в повному обсязі надати відому їм інформацію щодо вчинених ними дій, а відповідні правоохоронні органи, в свою чергу, вжити достатній комплекс оперативно-розшукових заходів, щоб відвернути заподіяння шкоди інтересам України, яка може бути спричинена шпигунською діяльністю.

Висновки. Проведене дослідження заохочувальних приписів у злочинах проти основ національної безпеки України приводить до висновку про певну внутрішню непослідовність та зовнішню суперечливість їх викладення у кримінально-правовій матерії. Так, серед питань що потребують негайного вирішення, є вимога «вжитих заходів» внаслідок цього було відвернено заподіяння шкоди інтересам України, яка вочевидь лежить у поза площиною позитивної посткримінальної поведінки винної особи (ч. 2 ст. 114 КК). Також алогічною виглядає конструкція, коли лише за дії, пов'язані з отриманням громадянином України злочинного завдання іноземної держави, іноземної організації або їх представників, особа звільняється від кримінальної відповідальності, а у разі переходу на сторону ворога ташпигунстві такої можливості немає (ч. 2 ст. 111 КК). Потребує свого нормативного вирішення питання щодо конкретного адресату відповідного повідомлення. Добровільна заява має бути зроблена насамперед органу, службова особа якого наділена законом правом повідомляти про підозру, а також своєчасно, тобто до повідомлення їй про підозру у вчиненні нею злочину.

Список використаних джерел

1. Генеральна прокуратура України. Офіційний сайт: статистична інформація за 2014-2016 рр. [Електронний ресурс] : Режим доступу: <http://www.gp.gov.ua/ua/statinfo.html>.
2. Хряпінський П. В. Заохочувальні норми у кримінальному законодавстві України : монографія / П. В. Хряпінський. – Харків: Харків юридичний, 2009. – 840 с.
3. Вознюк А. А. Спеціальні види звільнення від кримінальної відповідальності учасників організованих злочинних об'єднань : монографія / А. А. Вознюк. – Київ : Націон. акад. внутр. справ. - 2015. - 236 с.

4. Луценко Ю. В. Звільнення від кримінальної відповідальності у разі фінансування дій, вчинених з метою насильницької зміни чи повалення конституційного ладу або захоплення державної влади, зміни меж території або державного кордону України / Ю. В. Луценко // Європейські перспективи. – 2016. - № 1. – С. 100-103.

5. Хряпінський П.В. Спеціальне звільнення від відповідальності у кримінальному праві та законодавстві України : навчальний посібник / П.В. Хряпінський. – Запоріжжя: ЗНУ - Альянс, 2010. – 270 с.

6. Капліна О. В. Підозра у кримінальному провадженні : поняття, ознаки, сутність / О. В. Капліна // Юридичний часопис НАВС. – 2013. - № 1. – С. 238-242.

7. Баулін Ю. В. Звільнення від кримінальної відповідальності : монографія / Ю. В. Баулін. – Київ: Атіка, 2004. – 296 с.

8. Бантишев О. Ф. Кримінальна відповідальність за злочини проти основ національної безпеки України (проблеми кваліфікації) : монографія / О. Ф. Бантишев, О. В. Шамара. – 3-тє вид., перероб. та доп. – Луганськ, ТОВ Віртуальна реальність, 2014. – 240 с.

9. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України від 5 квітня 2001 р. / За ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. – К.: Каннон, А. С. К., 2003. – 1104 с.

10. Баулін Ю. В. Спеціальний вид звільнення громадянина України від кримінальної відповідальності за державну зраду / Ю. В. Баулін // Проблеми пенітенціарної теорії і практики: щорічн. бюл. Київск. ін-ту внутр. справ. – К.: КІВС, 2004. - № 9. – С. 21-29.

11. Кримінальне право України. Особлива частина : підручник / Ю. В. Баулін, В. І. Борисов, В. І. Тютюгіна ін. / за ред. В. Я. Тація, В. І. Борисова, В. І. Тютюгіна. – 5-е вид., переробл. і доповн. – Х.: Право, 2015. – 680 с.

12. Томчук І. О. Порівняльно-правова характеристика відповідальності за злочини проти національної безпеки за вітчизняним та зарубіжним кримінальним законодавством / І. О.Томчук // Право і суспільство. – 2015. – № 4(3). – С. 189-194.

13. Про Службу безпеки України [Електронний ресурс]: закон України від 25 березня 1992 р. № 2229-ХІІ // Офіційний сайт Служби безпеки України. Режим доступу: <http://www.sbu.gov.ua>.

Хряпінський П. В.

ПООЩРИТЕЛЬНЫЕ ПРЕДПИСАНИЯ В РАЗДЕЛЕ I ОСОБЕННОЙ ЧАСТИ УГОЛОВНОГО КОДЕКСА УКРАИНЫ

В статье исследованы поощрительные предписания в преступлениях против основ национальной безопасности Украины, имеющих целью предотвращения причинения вреда важнейшим объектам суверенитета, территориаль-

ной целостности и неприкосновенности, обороноспособности, государственной, экономической или информационной безопасности государства; прекращение совершения преступления как на более ранней стадии его развития; самоизобличение виновного лица и разоблачение всех других лиц, в соучастии совершивших это преступление.

Ключевые слова: *ответственность, поощрение, освобождение, положительное поведение.*

Khriapinskiy P. V.

INSENTIVE PRESCRIPTION IN SECTION I OF THE SPECIAL PART CRIMINAL CODE OF UKRAINE

The article explored incentive provisions for crimes against national security of Ukraine, with the aim of preventing harm to essential facilities sovereignty, territorial integrity and inviolability, national defense, civil, economic or national security information; termination of crime as the morning stage of development; self exposure of the perpetrator and all other persons with complicity in the crime committed.

Key words: *responsibility, promotion, dismissal, positive behavior.*